

[Wihjelm.]

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 116 stemmer mod 23; 21 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om kommuneplanlægning.

(Lovforslag nr. 140. Fremsat 13/3 75. Første behandling 2/4 75. Betænkning 3/6 75).

Der var stillet 44 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af *Hans Bjerregaard* (FP), *Dohrmann* (FP) og *Jytte Røge* (FP):

Underændringsforslag

til ændringsforslag nr. 37 i betænkningen fra udvalget om fysisk planlægning.

I det under nr. 37 foreslåede nye stk. 4 til § 42 udgår sidste punktum.

Bemærkninger.

Fremskridtspartiet finder, at der kan foreligge situationer, hvor en højere udnyttelse end 50 pct. vil være formålstjenlig, og partiet mener derfor ikke, miljøministeren skal være bundet af en maksimumsgrænse.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Auken (S):

Vi kan ved læsning af den betænkning, der foreligger til dette lovforslag, konstatere, at det igen er lykkedes at samle et meget bredt flertal her i folketinget omkring den planlægningslovgivning, vi gennemfører. I socialdemokratiet tillægger vi det meget stor betydning, megen værdi, at det lykkes partierne på trods af forskellige udgangs-

punkter, på trods af forskellige synspunkter at samle sig om et forlig, når det vedrører planlægningslovgivningen. Vi ved jo, at det, der sker ved denne lovgivning, er at vi fastsætter rammer, som kommunerne skal arbejde efter i årevis, og det er derfor værdifuldt for kommunernes arbejde, at et meget bredt flertal i folketinget står bag disse ændringer.

Jeg synes også, der er grund til at sige, at der fra partiernes side, i ledelsen af udvalgsarbejdet og fra ministeriets side er blevet gjort et meget, meget stort og meget værdifuldt arbejde, som der er grund til at påskønne ved denne anden behandling.

Jeg skal om vore principielle synspunkter i denne sag kun sige, at for socialdemokratiet har fire hensyn været afgørende under udvalgsarbejdet. For det første har det for os været noget meget afgørende, at offentligheden, de mennesker, hvem planlægningsbeslutningerne skal vedrøre, bliver draget så aktivt ind i planlægningsproceduren som tænkeligt. Derfor lagde vi, da den tidligere regering fremsatte sit lovforslag, meget stor vægt på den del, der sagde, at inden man vedtog en dispositionsplan, skulle der udarbejdes alternative planskitser, fordi vi heri så en virkelig støtte for offentlighedsprincippet. Imidlertid har vi måttet indrømme, ligesom den tidligere regering har måttet indrømme, at man måske kunne finde bedre, mere aktivitetsstimulerende måder at løse dette offentlighedsproblem på end den lidt tunge vej via de alternative planskitser, som jo kan være administrativt og økonomisk meget belastende. Derfor har vi arbejdet på, at den redegørelse, der nu skal indlede diskussionen omkring udformningen af dispositionsplanlægningen, bliver et virkeligt værktøj for den folkelige debat, så man sikrer, at alternative kortskitser kan lægges frem, alternative synspunkter på planlægningsmuligheder kan fremføres, men ikke sådan at man bliver nødt til at opstille måske egentlig kunstige alternativer for at opfylde lovens krav.

Vi lægger også vægt på, at mindretalssynspunkter kommer frem både på dette tidspunkt og senere i forbindelse med dispositionsplanlægningen eller, som vi nu siger, kommuneplanlægningen ude i kommunerne. Vi tror, det vil være en stor støtte for beboerarbejdet og de mange mennesker, som

[Auken.]

ønsker i form af beboergrupper eller andre grunddejergrupper at gøre deres indflydelse gældende i arbejdet med udformning af planlægningen, at de kan henvende sig til mindretal i kommunalbestyrelsen og derved få den støtte og den opbakning, som er nødvendig, for at de kan trænge igennem med deres synspunkter over for en videre offentlighed.

Disse ting, som nu bliver sikret i loven til gavn for offentlighedens indflydelse på planlægningen, anser vi for meget store fremskridt, meget væsentlige ting, og vi har været glade for, at det har været muligt at samle en så bred tilslutning til disse principper, som tilfældet har været.

Det andet hovedsynspunkt, vi har anlagt på arbejdet med denne lovgivning, vedrører overgangsordningen, hvor vi også med tilfredshed kan konstatere, at det lykkedes at finde en overgangsordning i forståelse mellem partierne, som både sikrer, at denne lovgivnings indkørsel sker på en sådan måde, at den ikke griber ind i arbejdet med udformningen af regionplanerne, og også sker på en sådan måde, at man tager sit udgangspunkt i det planlægningsarbejde, der allerede på nuværende tidspunkt foreligger ude omkring i kommunerne, og som kommunerne jo har brugt ofte meget store beløb og mange kræfter på at fremskaffe. Vi mener altså, at den overgangsordning, man har fundet frem til, i høj grad er tilfredsstillende.

Det tredje synspunkt, vi har haft, vedrører forholdet mellem ministerium og kommuner, hvor vi er tilhængere af den decentralisering, som hele lovforslaget er udtryk for, men hvor vi også med tilfredshed konstaterer, at de muligheder, som ministeren har for centralt at vejlede, at give regler, at kalde konkrete sager ind til afgørelse, ikke er blevet svækket under udvalgsarbejdet, men at det på enkelte punkter tværtimod er blevet endnu mere præciseret, at ministeren fortsat har denne centrale funktion i forhold til kommunerne, for så vidt angår den lokale planlægning ude omkring i kommunerne. Vi tror, at en virkelig decentralisering først kan opnås, når man lægger ansvaret ud, men bevarer et vist samspil mellem de overordnede hensyn og så det, der sker ude omkring i kommunerne.

Det fjerde synspunkt, hvor vi med beklagelse må konstatere, at det ikke lykkedes at komme igennem fra socialdemokratiets side, vedrører en udvidet ekspropriationsadgang, hvor vi gerne havde set, at kommuneplanlægningsloven havde givet mulighed for, at vi kunne ekspropriere til videre planformål, bolig- og erhvervsformål, og på et tidligt tidspunkt i planlægningsprocessen. Det har ikke været tidsmæssigt og politisk muligt at trænge igennem med dette forslag, og vi vil derfor på et senere tidspunkt fremkomme med forslag, der kan sikre, at kommunerne virkelig har en ekspropriationsadgang, der sikrer, at de planlægningsbeslutninger, man træffer i kommunerne, de målsætninger, man arbejder ud fra, også i praksis kan realiseres.

Men altså fraset spørgsmålet om ekspropriationen, som vi håber at få løst i næste samling, må vi med hensyn til de øvrige principielle hovedpunkter konstatere, at det resultat, der nu foreligger, i høj grad er acceptabelt og et godt resultat set ud fra socialdemokratiets synspunkt.

Holger Hansen (V):

Venstre kan tilslutte sig den flertalsudtalelse, der findes i betænkningen, og vi kan tilslutte os de af flertallet og af ministeren stillede ændringsforslag. Jeg skal ikke om denne meget store sag gå i enkeltheder nu, men henvise til den meget fyldige redegørelse, der indleder betænkningen, og de bemærkninger, der er gjort til ændringsforslagene.

Jeg skal kun gøre nogle få bemærkninger om lovgivningens hovedformål. For det første: jeg synes, ønsket om forenkling og om at skabe så klare, så let administrerbare regler som muligt, er imødekommet i dette forslag, og det hilser vi med tilfredshed. For det andet: i denne lovgivning flyttes ansvaret i meget vidt omfang ud til de mennesker, der skal leve med de beslutninger, der følger af en planlægning. Også det er en rigtig linje. For det tredje: som også hr. Auken var inde på, inddrager vi nu i denne lovgivning offentligheden på et meget tidligt tidspunkt, således at alle synspunkter omkring en planlægning i en kommune kan komme med, før de kommunale myndigheder, som stadig har den endelige afgørelse, træffer beslutningerne. Det er tre for os meget væ-

[Hilger Hansen.]

sentlige synspunkter, og det er med stor tilfredshed, vi har været med i arbejdet og har været med til at skabe et så bredt flertal bag denne lovgivning, som tilfældet er.

Jeg mener, at vi med de lokalplaner i landzone, der nu åbnes for, får givet kommunerne en mulighed for at stimulere de mindre samfund i deres kommune, som de måtte ønske at stimulere. Jeg tror, lokalplanerne bliver vejen til at redde — det er måske nok et lidt kraftigt udtryk, men de bliver muligheden for at stimulere de små landsbyer, hvor disse har et rimeligt service-niveau, og hvor man i kommunerne anser dette for at være hensigtsmæssigt. Her får man et redskab i hænde, som rigtigt brugt vil kunne vende den afvandring fra disse mindre samfund, som er uønskelig i mange henseender.

Jeg vil gerne understrege, at vi tager afstand fra fremskridtspartiets ændringsforslag. Der er ikke i denne lovgivning tale om nogen udvidelse af ekspropriationsbestemmelserne, hvilket også fremgik af den tale, socialdemokratiets ordfører holdt for et øjeblik siden. Vi har accepteret og respekteret, at de regler, vi har kendt på disse områder, skal fortsætte, og derfor vil vi stemme imod disse ændringsforslag.

Jeg er stadig lidt overrasket, selv om jeg efter afstemningerne ved tredjebehandlingen i dag nok ikke burde være det, over, at fremskridtspartiet har kunnet forfatte en sådan betænkningssudtalelse, hvor man tager afstand fra de principper, der ligger i denne lovgivning, men det må partiet naturligvis selv om. Jeg skal vedkende mig, at jeg gerne under udvalgsarbejdet har villet deltage også i et forsøg på at inddrage fremskridtspartiets medlemmer i en seriøs behandling af dette lovgivningsområde. I dag må vi altså konstatere, at det er mislykkedes, men det må partiet naturligvis selv om. Vi har før behandlet et forslag fra fremskridtspartiet om afskaffelse af land- og byzonenloven — det var vist i sidste folketingsår — og det var jo en understregning af, at partiet på dette område ønsker, skal vi kalde det med et slagord, den tøjesløse frihed; man ønsker altså reguleringerne af dette område afskaffet. Det har partiet naturligvis ret til at forfægte, men vi kan i hvert fald ikke følge dem. Vi er enige i for-

slaget, der nu foreligger. Vi mener, det er hensigtsmæssigt, vi mener, det er et kolossalt fremskridt, en kolossal forenkling, og at det vil komme til at betyde meget godt for såvel det erhvervsliv og de boligbyggere, der skal bruge loven, som for de kommunale myndigheder, der skal have administrationen.

Må jeg slutte med at rette en tak til udvalgets formand, som jeg synes på meget dygtig vis har ydet en indsats for at få denne store lovgivning igennem på rimelig og dygtig måde og en indsats for at samle et bredt flertal omkring en så vigtig lovgivning.

Hans Bjerregaard (FP):

Fremskridtspartiet er enig med de øvrige partier i de intentioner, der ligger i lovforslaget angående en modernisering og en forenkling af den nugældende lovgivning. Men i modsætning til de andre partier frygter fremskridtspartiet, at det ikke bliver det resultat, der kommer ud af den administration, der bliver af den nye kommuneplanlægningslov.

Den nye kommuneplanlægningslov vil i mange tilfælde fremfor at lempe de restriktioner, vi har nu, pålægge grundejerne nye restriktioner. Der blev sagt før, at man ikke går ind for at udvide ekspropriationen, men ikke desto mindre går man jo nu ind for i kommuneplanlægningsloven, at man administrativt kan ekspropriere rettigheder over fast ejendom. Yderligere får man så mange trin i planlægningen, at det må frygtes, at det vil medføre en væsentlig forøgelse af administrationen. Jeg kan i den forbindelse sige, at så sent som i dag har jeg set en artikel i Jyllands-Posten, hvoraf det fremgår, at kommunerne nu skal til at ansætte uddannede informationsmedarbejdere for at orientere om de forskellige kommuneplaner, som jo skal bringes ud til borgerne.

Vi ser også en risiko for en væsentlig administrationsforøgelse ved, at det nu er amterne, der skal overtage påtaleretten for kommuneplanerne, skal overtage tilsynet med, at kommuneplanerne opfylder regionsplanerne. Vi ser, at der inden for en meget kort årrække vil vise sig vidt forskellige måder at håndhæve bestemmelserne på i de forskellige amter, således at man for at få en ensartet administration af loven alligevel bliver nødt til på et eller andet tidspunkt at

[Hans Bjerregaard.]

føre det endelige tilsyn tilbage til miljøministeriet. Vi har da kun opnået at få bragt amterne ind i administrationen som et yderligere led og et ganske overflødig led.

Vi vil her ved anden behandling stemme for en del af de ændringsforslag, der er stillet, fordi vi mener, de kan være til gavn for lovens udformning, som vi jo nu på forhånd ved bliver vedtaget, uanset om vi stemmer for eller imod. Vi vil derfor støtte de ændringsforslag, som vi mener kan have en gavnlig indflydelse på lovens endelige udformning.

Jeg vil også gerne her sige tak til udvalgets formand, fordi arbejdet i udvalget er gået så hurtigt og så effektivt. Det er blot kedeligt, at vi nu kan sige, at med vedtagelsen af dette lovforslag vil det gamle ord få ny aktualitet, hvor konen siger: tak Gud, min søn, at du ikke kom for Riber ret, da hun så ham dingle i Varde galge.

(Kort bemærkning).

Ejler Koch (S):

Jeg vil godt lige have bekræftet her fra folketingets talerstol, at det, hr. Hans Bjerregaard har imod det, der sker med planlægningen, er, at vi decentraliserer, at kommunerne får lov til at lave deres planer på egen hånd, at de ikke skal godkendes nogen steder, og det, hr. Hans Bjerregaard talte for, er, at vi skal nå frem til en central godkendelse af planlægningen igen. Hvis det virkelig er indholdet af hr. Hans Bjerregaards tale, vil jeg godt have det bekræftet herfra.

(Kort bemærkning).

Hans Bjerregaard (FP):

Vi er fuldstændig enige med de øvrige partier om, at der skal laves en decentralisering, men vi frygter en decentralisering, hvor det er amterne, der skal sidde og godkende det, kommunerne laver, hvor det er amterne, der skal foretage behandling af de klager, der kommer fra kommunerne, hvor det jo i mange tilfælde kommuner og amter imellem er Tordenskjolds soldater, der går igen. Derfor havde vi meget gerne set, at det i stedet for amterne som godkendende myndighed og ankeinstans havde været miljøministeriet, der havde stået som godkendende myndighed og ankeinstans.

Formanden:

Ja, vi kan jo nok ikke fortsætte de korte bemærkninger på nuværende tidspunkt. Hr. Ejler Koch for en kort bemærkning, så må vi ind i talerrækken.

(Kort bemærkning).

Ejler Koch (S):

Jeg bliver altså nødt til at sige til hr. Hans Bjerregaard, at lovforslaget netop går ud på, at amterne ikke skal godkende planerne, og at amterne ikke skal behandle ankesagerne; derfor forstår jeg ikke helt de udtalelser, der er faldet her.

Ingomar Petersen (RV):

Også jeg er mildest talt forundret over de udtalelser, hr. Hans Bjerregaard kommer med her, for hr. Hans Bjerregaard var vel en af dem under udvalgsarbejdet, som mest seriøst har arbejdet med lovforslaget, og jeg har indtryk af, at han under udvalgsarbejdet udmærket godt vidste, hvad sagen drejede sig om. Men den tale, hr. Hans Bjerregaard her holder, er vistnok en lidt anden tale end hr. Hans Bjerregaards egentlige private synspunkter.

Det radikale venstre hilser med stor tilfredshed, at vi efter et meget langt og vanskeligt udvalgsarbejde er nået så langt, at alle folketingets partier med undtagelse af, som vi jo desværre efterhånden er vant til, fremskridtspartiet, kan tilslutte sig målsætningen med lovforslaget, som det nu foreligger til afstemning. Vi har opnået en forenkling og modernisering af planlægningsgrundlagene, som virkelig betyder en rationalisering og ikke mindst en lettelse for administrationerne.

Vi har opnået en decentralisering, så beslutningsgrundlaget er kommet nærmere til befolkningen, og vi har skabt grundlag for en meget større indflydelse fra befolkningen på den fremtidige planlægning. Vi har fået retsreglerne samlet.

Jeg vil også her sige en tak til udvalgsformanden, og jeg vil sige en tak til alle partiets repræsentanter i udvalgsarbejdet, herunder også en tak til fremskridtspartiets medlemmer af udvalget. For det har været mit indtryk, at disse medlemmer seriøst i et godt samarbejde med os andre har været interesseret i at få en lovgivning, som virke-

[Ingomar Petersen.]

lig decentraliserede arbejdet, en lovgivning, som medførte, at vi fik mindst mulig administration ud af det.

Derfor er det med stor beklagelse, vi i dag må erfare, at fremskridtspartiets gruppe ikke vil stemme for lovforslaget. Jeg må nok sige, at de synspunkter, som fremskridtspartiets gruppe kommer med som begrundelse for at stemme imod lovforslaget, nemlig at lovforslaget bidrager til skabelsen af et fattigt stilstandssamfund, hvor det ikke mindst for den socialt svage bliver svært at leve, disse synspunkter er ganske urigtige; hvis fremskridtspartiets synspunkter blev gennemført, ville det blive de mere velbærgede, som levede højt på de socialt svages bekostning. Oven i købet siger man i mindretalsudtalelsen i betænkningen: at forslaget vil udvide det offentliges ekspropriationsbeføjelser gør det bestemt ikke mere tillokende i et samfund osv. Nej, dette lovforslag udvider på intet punkt det offentliges ekspropriationsbeføjelser, de er nøjagtig de samme, som de hidindtil har været i lovgivningen. Jeg synes ærlig talt, at det, hvis man skal bruge et pænt ord, egentlig er et stift stykke at sætte sådan noget op officielt i en betænkning, som er direkte urigtigt.

Det radikale venstre ser med stor tilfredshed, at miljøministeren nu straks efter lovens vedtagelse vil indlede et samarbejde med kommunerne om tilvejebringelse af midlertidige rammer for lokalplanlægningen, således at denne lokalplanlægning allerede fra lovens vedtagelse, ikke ikrafttrædelse, kan komme i gang.

Bestemmelserne om decentraliseringen, således at der gives mulighed for, at grundejerforeninger kan give mindre betydende dispensationer fra de tilvejebragte detailplaner, så kommunalbestyrelsen her har mulighed for at overlade dette til grundejerforeningerne, er jo yderligere et udtryk for befolkningens større medindleven. Vi håber, at dette kan komme til at fungere uden alt for store administrative besværigheder, og vi må håbe, at kommunalbestyrelserne, inden de overlader disse kompetencer til grundejerforeningerne, nøje får det drøftet igennem med grundejerforeningerne, således at det virkelig kan komme til at virke tilfredsstillende.

Med hensyn til information af befolkning-

gen kan vi kun hilse med glæde, at man nu vil sikre, at den fornødne information om kommunalbestyrelsens planlægningsovervejelser fremkommer på et tidspunkt, som åbner reel mulighed for befolkningens medvirken.

Vi kan ligeledes tilslutte os og er glade ved disse redegørelser, som skal fremsendes fra kommunalbestyrelsen i et kort, præcist og letlæseligt sprog og oven i købet kan ledsages af skitser til illustration for at gøre rede for de forskellige planlægningsmuligheder. Det er en langt, langt bedre måde at informere befolkningen på og få befolkningen med ind i arbejdet om planlægningen, end hvis befolkningen skulle tage stilling til nogle teknisk vanskelige alternative skitser, som de havde meget lidt mulighed for at forstå. Her har man faktisk ved ændringen af lovforslaget efter vor opfattelse opnået noget, som er betydeligt mere til gavn for befolkningens medindleven i planlægningen.

Ligeledes kan vi hilse med tilfredshed, at et mindretal i kommunalbestyrelsen nu får lejlighed til at komme til orde i redegørelsen, og at befolkningsgrupper, som har interesse i at få drøftet alternative planløsninger, får rig lejlighed til på demokratisk vis at henvende sig til kommunalbestyrelsesmedlemmer og ad den vej få disse ting frem til diskussion.

Med hensyn til den af socialdemokratiet nævnte udvidede ekspropriationsbeføjelse må vi nok sige, at det i allerhøjeste grad har sammenhæng med den fremtidige fysiske og økonomiske planlægning. Vi er desværre endnu ikke nået så langt med den økonomiske planlægning, at der er faste retningslinjer for, hvordan sammenhængen mellem denne og den fysiske planlægning skal ske. Men der er nok ingen tvivl om, at man på et eller andet tidspunkt må tage dette spørgsmål op til nærmere overvejelse og diskussion; spørgsmålet er jo, på hvilket tidspunkt af planlægningen en eventuel udvidet ekspropriationsbeføjelse skal ligge.

Med hensyn til § 52 har det radikale venstre i betænkningen ønsket at udtale, at vi forventer at modtage en redegørelse fra ministeren, forinden ministeren anvender bemyndigelsen i henhold til denne bestemmelse. Vi mener, det er rimeligt, at så vidtgående bemyndigelser til ministeren, inden de træder i kraft, bliver drøftet med udvalget, og jeg vil gerne spørge ministeren, om

[Ingomar Petersen.]

han er enig med det radikale venstre i disse synspunkter.

Som helhed kan jeg sige, at vi kan tilslutte os de af flertallet stillede ændringsforslag, men må stemme imod de af fremskridtspartiet stillede ændringsforslag.

Lowzow (KF):

Må jeg tilslutte mig de foregående taleres forbavelse over det indlæg, der kom fra fremskridtspartiet i dag. Jeg synes heller slet ikke, det ligger på linje med det positive samarbejde, vi har haft i udvalget. Det er faktisk helt diametralt modsat dette, sådan som vi har arbejdet i udvalget, og jeg kan heller ikke forstå konklusionerne, det bygger på; jeg må tilslutte mig udvalgsformandens forbavelse over det.

I øvrigt ville jeg ellers have sagt, at hele dette udvalgsarbejde har været præget af, at lovforslaget er blevet vældig godt gennemarbejdet, idet det har været næsten vedtaget én gang før, og vi her har en administrativ lovgivning, som for en gangs skyld har haft tid til at komme ud til udtalelse.

Det er også en lov, som vi alle sammen har en forpligtelse til at finde frem til enighed om, idet den jo er en del af hele det administrative kompleks, der faktisk begyndte med miljøloven, og som vi vel dårlig nok endnu er helt færdig med igennem alle leddene.

Det, der kan gøre én lidt nervøs ved et sådant lovkompleks som dette, hvor vi arbejder stærkt med decentralisering, med inddragning af den almindelige borger i beslutningsprocessen, er, at trods det, at man har sendt dette ud til kompetente myndigheder, kommuner o. lign., hvor man skulle mene de påtaleberettigede var virkelig trænet i og indstillet på at give svar og at arbejde med det, og trods det, at det 2 gange har været til behandling i folketinget, er der til det sidste, indtil de allersidste dage, selv efter at betænkningen i realiteten var skrevet, kommet indvendinger og henstillinger angående lovforslaget. Man kan jo være noget nervøs for, hvordan det i virkeligheden skal fungere, når man ser, at selv disse kræfter først begynder at interessere sig for sagerne, når det næsten er for sent. Men det er selvfølgelig kun enkelttilfælde.

Det, der beroliger os ved loven, og det,

der skal til, er, at der skal være en mulighed for at sætte en tidsfrist, så beslutningerne kan blive taget. Man kan ikke blive ved med at køre; ligesom vi her i folketinget til sidst har måttet gå til en afslutning ved betænkningsskrivningen, har vi tilsigtet det samme med hensyn til beslutningsprocessen ude omkring. Vi har tilstræbt det nærdemokrati, som vi altid har ønsket, men vi har prøvet nøgternt at vurdere, hvordan det kan fungere, samtidig med at der skal en endelig beslutningsproces til i forhold til administrationen, i forhold til de lokale folkevalgte.

Vi mener, at denne balance er opnået med dette lovforslag. Der kan måske blive tale om finpoleringer senere, men alt i alt er der opnået en balance her, som er rimelig til begge sider, og det er det nødvendige. Det er ikke nok kun at sige nærdemokrati og deltagelse; det skal også kunne fungere.

Kommunernes Landsforening har jo været i udvalget og har sagt, at man kan gå ind for loven, man kan arbejde med loven, og man kan tage den til den tid, som vi har sagt — endda lidt før kunne man have taget den. Det virker i hvert tilfælde beroligende, at de, der skal administrere loven og arbejde med den, ikke får den som et chok; selv om de selvfølgelig ikke har fået de sidste krav og ønsker opfyldt, har de vel i det store og hele fået dem opfyldt.

Når vi nu har lagt denne decentralisering ud i kommunerne, er det vigtigt, at også vi lovgivere ikke dør af skræk, når det begynder at fungere, for det er ganske givet, at når denne planlægning kommer ud i kommunerne, vil den falde forskelligt ud, og der vil sikkert komme spørgsmål ind til folketinget som dette: hvorfor fungerer det sådan i denne kommune og helt anderledes i en anden? Men det har vi faktisk givet accept for ved at lave denne lov. Nu er der en mulighed for, at det udvikler sig forskelligt i Ribe og i Varde, alt efter det behov og de ønsker, som befolkningen har det pågældende sted, og det skal folketinget i det store og hele give mulighed for og acceptere.

Der har politisk, som det blev sagt, været en uhyre stor spredning i udvalgsarbejdet; det er givet, at vi startede fra forskellige positioner i de to sider af salen, det er givet, at intentionerne for de afvigende parter var vidt forskellige. Men jeg synes, det er godt,

[Lowzow.]

at man i et sådant arbejde trods alt finder sammen til en så stor enighed, at man kan få en lov, som kan bruges, og som der kan arbejdes med. En sådan lov bør ikke gennemføres med et meget lille flertal.

Det konservative folkeparti lægger vægt på, at det er oplyst over for udvalget, at der ikke er nogen udvidet adgang til ekspropriation ifølge denne lov. Det er vigtigt for os, idet vi står for den private ejendomsret og ikke ønsker, at man skal foretage unødige indgreb i denne.

Vi kan stemme for lovforslaget som helhed og for ændringsforslaget til § 33 om det begrænsede krav om opkøb for kommunen, i tilfælde af at en lokalplan medfører indgreb over for bygninger. Dette ændringsforslag vil vi stemme for, fordi vi mener, at når en kommune lægger en lokalplan på et sådant område, har den selv gjort det og har selv vidst, hvilken belastning det kan være for kommunens økonomi; derfor må den enkelte borger sikres, at kommunen også skal overtage det.

Vi kan stemme for loven, og vi håber, at den vil kunne virke ude omkring, og at den vil give en større medleven i hele den kommunale planlægning fra alle borgeres side.

Gert Petersen (SF):

For nu ikke at glemme det må jeg hellere huske at sige med det samme, at vi kan stemme for de stillede ændringsforslag bortset fra fremskridtspartiets.

Det er jo ganske interessant, at der er stillet mange ændringsforslag til dette lovforslag, for det vidner om det udvalgsarbejde, som har fundet sted, og som også andre ordførere har beskæftiget sig med. Jeg skal ikke gentage, hvad de sagde, men blot tilslutte mig deres bemærkninger om den side af sagen.

Udvalgsarbejdet er jo interessant derved, at vi, helt givet ud fra forskellige intentioner, har kunnet mødes på en lang række punkter og fået et kompleks ud af det, et planlægningskompleks, som jeg tror bliver meget afgørende og nyttigt for udviklingen herhjemme i de kommende år. Jeg mener, at en af de vigtigste opgaver i forbindelse med planlægningen — og planlægning er jo efterhånden ikke et begreb, der antastes fra nogen sider — er at sikre, at planlægning

kommer til at foregå så demokratisk som overhovedet muligt. Derfor har vi fra SF's side under udvalgsarbejdet lagt megen vægt på, at de redegørelser, som går ud til borgerne i forbindelse med planlægningsproblemerne, kommer til at indeholde forskellige planlægningsmuligheder, og at disse muligheder, disse alternativløsninger, fremstilles så klart og forståeligt som overhovedet muligt, så man kan få en reel og ikke bare en skindebat. Jeg er helt sikker på, at hvis lovforslaget vedtages og føres ud i livet efter de intentioner, som nu er nedlagt i betænkningen og styrket igennem en række ændringsforslag, bliver det også tilfældet; så får vi denne brede, demokratiske debat og beslutningsproces.

Men naturligvis er det rigtigt, som det er blevet sagt, at resultatet af debatten, beslutningerne, som tages, kan være forskellige og vil være forskellige fra kommune til kommune, og det er jo noget, som nogen måske kan have lidt svært ved at leve med. Det er nemt nok at udslynge parolen om decentralisering, men virkelig at leve op til den kan være vanskeligere. Jeg tror, at man må leve med det, jeg tror, at det, som åbenbart de fleste partier her i denne sal har tilfælles, er, at vi ønsker denne demokratiske debat lagt ud dér, hvor folk er. Det betyder så sandelig ikke, at vi er enige om, hvilke løsninger man så bør vælge rundt omkring, men det er altså derude, slaget skal stå, og jeg synes, det er vigtigt, at få flyttet kampen mellem meningerne derud, hvor folk selv er.

Naturligvis kan vi ikke give afkald på en central myndighed inden for hele dette mønster, naturligvis må der være en vis sammenhæng — vi er jo ikke ude på at opløse Danmark i to hundrede og nogle og halvfjerds små stater — og denne centralmyndighed mener vi også er blevet tilgodeset i lovforslaget, som det nu ser ud.

Vi kunne fra SF's side godt på visse punkter, nemlig når det drejer sig om kvalitativ bedømmelse, når det drejer sig om ankeligheder, have ønsket en vis styrkelse af den centrale myndighed, altså af ministeriets stilling, men vi synes alligevel, at de principielle betragtninger, som er lagt frem i betænkningen, som vi har formuleret os frem til, er så rigtige, sammenholdt med de bemyndigelser, der reelt findes i lovforsla-

[Gert Petersen.]

get, at resultatet som helhed er ganske tilfredsstillende.

På et enkelt punkt har vi en reel beklagelse, og det drejer sig netop om dette med demokratiseringen. Vi synes ikke, at man er gået vidt nok. Det er sådan, at beboerforeninger og lignende lokale organisationer, sådan som forslaget nu er udformet, kan få adgang til ekspertise fra den kommunale administrations side i samarbejde med et eller flere medlemmer af kommunalbestyrelsen. Det er altså en forudsætning, at en sådan beboerforening kan, om jeg så må sige, sammensvære sig med et eller flere kommunalbestyrelsesmedlemmer, for at man kan få adgang til at bruge den ekspertise, som kommunaladministrationen råder over. Vi synes ikke, dette er tilfredsstillende. Vi ved, at der rundt omkring i mange kommuner kan være grupper af borgere, som ikke er repræsenteret i kommunalbestyrelsen, og som kan have svært ved at etablere den omtalte sammensværgelse; derfor ville vi have fundet det rigtigt, at sådanne beboerforeninger, grupper af borgere, direkte — naturligvis inden for et rimeligt omfang — kunne have draget nytte af kommunernes tekniske ekspertise ved udarbejdelsen af alternative planer under den debat og beslutningsproces, som finder sted. Vi har ikke stillet ændringsforslag på dette område, fordi vi synes, at der på de allerfleste områder er opnået meget betydelige fremskridt, også under hele udvalgsbehandlingen, men jeg synes alligevel, at dette bør siges.

Så har der været rejst det spørgsmål: hvor meget vil dette her koste? Jeg ved godt, at udgangspunktet i almindelighed er, at det ikke må koste noget, og jeg hørte fremskridtspartiets ordfører — jeg deler i øvrigt også de betragtninger vedrørende fremskridtspartiets holdning, som er gjort gældende af andre ordførere — jeg hørte fremskridtspartiets ordfører sige, at dette her det nok kom til at koste en hel del penge, og det er io også, hvad man har skrevet i mindretalsudtalelsen fra fremskridtspartiets side. Ja men altså, jeg kunne egentlig godt have lyst til at vide, hvordan man forestiller sig tingene skal fungere. Demokratiet koster noget. Vi kan jo ikke længere klare demokratiets problemer, nærdemokratiets

problemer, ved at samle borgerne på torvet en gang om ugen og så lade dem alle tage beslutning ved at slå på skjoldene eller taske, eller hvad de nu måtte have. Vi kan ikke klare det på den måde længere. Så er der en anden mulighed, og det er, at man overlader det hele til et bureaukrati plus nogle relativt få folkevalgte, som så sidder bag lukkede døre og afgør tingene bortset fra en gang hvert fjerde år, hvor de skal ud og møde disse borgere, som vi ikke kan samle på torvet længere. Der er de to muligheder, og det er næsten dem, man har opereret ud fra igennem de senere år, og man har valgt den sidste mulighed.

Nu kommer vi her og vælger en anden mulighed, hvor der virkelig er tale om, at tingene, de planer, som skal gennemføres, lægges ud til debat, og at borgerne får en virkelig mulighed — det er selvfølgelig op til borgerne selv at anvende den — for at øve en reel indflydelse. Ja men det kan ikke gøres gratis, og jeg vil ikke beklage, om det så kommer til at koste noget og noget mere, end det koster i dag; jeg vil tværtimod mene, at midlerne i så fald er givet ganske godt og fornuftigt ud.

Ritta Ahm (KrF):

Vi har i Danmark en demokratisk styreform, og kommunerne, som står borgerne nærmest, har den største forpligtelse til at leve op til dette demokrati. Men det er ejendommeligt, at vore kommuner, som er vore ældste demokratiske organer, ikke i væsentlig grad har udviklet sig i demokratisk retning op til i dag, samtidig med at der i det øvrige samfund er blevet eksperimenteret på livet løs med udvidet demokrati.

Det er derfor en stor glæde for mig at have været med i udvalgsarbejdet angående dette lovforslag, der i allerhøjeste grad lægger op til at give borgerne en meget udstrakt indflydelse på kommunens fysiske planlægning. Naturligvis er der forskelligt i loven, jeg ikke er helt så tilfreds med; f. eks. er jeg af den opfattelse, at der skal en meget stærk central styring til for at få nærdemokratiet til at fungere. Men alle synspunkter kan jo ikke blive tilgodeset, og jeg er fuldt ud tilfreds, som det ser ud i dag, med det, der ligger i lovforslaget.

Der er også et andet punkt, jeg er lidt bange for, og det er, at lokalplanerne, som

[Riffa Ahm.]

kommunerne har vetoret over, og som kun kan ankes, hvor der foreligger en retlig strid, vil komme til at volde vanskeligheder. Tiden vil vise, om man eventuelt skulle udvide ombudsmandens beføjelser til også at omfatte kommunernes og borgernes planlægningsstridigheder, der ikke gælder de retlige afgørelser.

Ved første behandling af dette lovforslag lagde jeg stærk vægt på, at beboerforeninger fik ret til at fremlægge alternative skitseplaner, og det har jeg også arbejdet for i udvalget. Men vi har i udvalget arbejdet os frem til, at blot én i kommunalbestyrelsen har en afvigende mening i planlægningssagerne, har vedkommende ret til at gøre brug af kommunens administrations ekspertise til at få udfærdiget alternative skitseplaner. Dette finder jeg er tilfredsstillende i første omgang.

Loven vil blive et meget vigtigt redskab for borgerne og i særdeleshed for beboerforeningerne, som jeg her føler har fået et blåt stempel, og det er mit håb, at borgerne og borgerforeningerne vil leve op til de intentioner, der ligger til grund for dette lovforslag, for uden en positiv holdning fra begge parter vil loven aldrig komme til at virke efter sin hensigt, og det vil være et stort tilbageskridt for vort demokrati.

Jeg kan på kristeligt folkepartis vegne med min bedste samvittighed ud fra de forudsætninger, der har været til stede, anbefale lovforslaget til vedtagelse med de af miljøministeren og flertallet stillede ændringsforslag.

Jeg vil gerne takke miljøministeren og alle embedsmændene, som har været draget med ind i samråd og udvalgsarbejde i øvrigt. Det har været et enormt stort arbejde at komme igennem for en nyvalgt, og da lovforslaget jo har været fremme i sidste samling, gik det lige lovlig hurtigt med den tekniske gennemgang i starten. Jeg opponerede allerede på et tidligt tidspunkt, og jeg vil ikke undlade at rette en meget varm tak til udvalgets formand, der har kørt dette udvalgsarbejde meget hårdt, men så retfærdigt, at der er taget betydeligt hensyn til os nye udvalgsmedlemmer.

Jeg tror ikke, der er ret mange her i det høje ting, der ikke er klar over, at de intentioner, der ligger i denne lov, har været min

mærkesag de sidste fem år, og jeg vil gerne rette en tak til alle udvalgsmedlemmer og til alle partier, der har været med til at gennemføre dette store fremskridt.

Sigsgaard (VS):

Jeg kan helt tilslutte mig de bemærkninger, der netop er sagt om ledelsen af udvalgsarbejdet og om miljøministeriets embedsmænds bistand.

Det er jo ikke rigtig kommet frem nogen steder, at en væsentlig drivkraft bag det lovforslag, der nu ligger til vedtagelse, er ønsket om andet end administrativ forenkling, nemlig ønsket om besparelser gennem administrative forenklinger. Derimod er det fremhævet, at det er ønsket om en decentralisering, ønsket om en demokratisering, der har været drivkraften. Det har det vel også til en vis grad, men jeg tror altså nok, at sparehensynet har spillet en større rolle, end det kommer frem, og det har så igen betydet, at demokratiseringen, decentraliseringen, ikke er ført så langt igennem, som vi gerne havde ønsket.

Vi er tilfredse, stort set, med den udviklingsretning, der antydes gennem lovforslaget, som det foreligger nu, men kunne have ønsket, at decentraliseringen var gået videre, helt ud til beboerne i kommunen. Den er i for høj grad standset ved kommunalbestyrelserne, og dette sammenholdt med miljøministeriets stærkt formindskede indflydelse på planlægningen kan nok medføre, at man må sætte et lille spørgsmålstegn ved, i hvor høj grad der i realiteten sker en demokratisering med loven. Det sker til en vis grad, men ikke i så høj grad, som andre har fremstillet det.

Hvis der havde været sikkerhed for en virkelig aktiv befolkningsdeltagelse i planlægningen, havde det været mindre betænkeligt, at kun retlige spørgsmål kan indbringes for miljøministeren. Men der er en risiko for, at der vel kommer til at foregå en debat om planlægningen, men at den i en række tilfælde ikke vil få nogen særlig indflydelse på de beslutninger, der skal træffes; tiden må vise, i hvor høj grad det bliver tilfældet. Det havde været meget ønskeligt, at det allerede nu var muligt at komme videre f. eks. med bestemmelser om, at et mindretal af befolkningen i kommunerne kunne kræve planlægningsmæssige spørgsmål lagt ud til

[Sigsgaard.]

en folkeafstemning. Det har ikke været muligt at komme dertil i denne omgang.

Dernæst vil jeg godt pege på betydningen af, at den information, der gives, bliver virkelig effektiv. Det er ikke muligt i sådan et lovgivningsarbejde at komme med detaljerede retningslinjer for det, men jeg vil her pege på betydningen af, at der gives en særdeles grundig vejledning til beboerne, og det kan miljøministeren jo sikre gennem de vejledninger, der nu skal udarbejdes til brug for kommunerne.

En anden forudsætning for decentraliseringen er som nævnt i betænkningen, at der er en effektiv landsplan- og regionplanmæssig styring. Dér blev det sagt af hr. Steen Folke på VS' vegne ved første behandling, at den ikke i tilfredsstillende grad kan opnås under vores økonomiske system, hvor det jo i sidste instans er pengene, profitabiliteten, set fra de enkelte kapitalers synspunkt, der er afgørende for udviklingen. Det er altså også et forbehold, der må tages. Vi har jo set den affolkning, der er sket i de seneste år i store dele af vores land, modsvaret af den blinde vækst, der er sket i visse byområder. Det er jo ikke et resultat af nogen landsplanmæssig styring på nogen måde, men netop af de kræfters frie spil, som jeg lige har nævnt.

Men der er altså sket nogle fremskridt gennem lovforslaget og gennem det, der er kommet ud af udvalgsarbejdet, og derfor mener jeg, det er forsvarligt at støtte, at lovforslaget gennemføres i den form og med de bemærkninger, der nu ligger på bordet.

Med hensyn til debatten, hvorvidt der skal fremlægges alternative planlægningskitser eller ej, mener jeg, at den løsning, der er opnået i udvalget, er acceptabel, og hvis miljøministeriets vejledning bliver tilstrækkelig detaljeret, sådan at udvalgets intentioner kan realiseres, kan den løsning, der er fundet her, vise sig at blive direkte god. Men det skal sikres, at debatten i kommunerne — og det mener jeg altså kan sikres gennem udformningen af vejledningen — bliver bred, altså at mange deltager i den.

VS har som andre lagt vægt på, at kommunalbestyrelsens mindretal kan få deres synspunkter ud i debatten på linje med flertallet, og at de kan sikres teknisk bistand

fra forvaltningen, og i den retning er der opnået meget under udvalgsarbejdet. Vi var gerne gået videre, i den retning har vi været enige med SF.

Vi finder det også vigtigt, at lejere og brugere får individuel og forståelig besked om lokalplanforslagene, og at Københavns kommunes ønske om en begrænsning her er afvist.

Vi har i udvalget arbejdet for, at kommunalbestyrelsen får pligt til at motivere afgørelser om indsigelser og klager. Det har ikke været muligt at nå igennem med noget, som jeg mener burde være helt selvfølgeligt, nemlig at der under alle omstændigheder skal motiveres; men resultatet er blevet, at der i det mindste skal motiveres på forlangende. Det fremgår af betænkningen, men det er vigtigt, at det kommer godt og solidt med i ministeriets vejledning.

Til slut skal jeg sige, at VS lægger stor vægt på den udtalelse om øget ekspropriationsadgang, som vi har afgivet sammen med socialdemokratiet og socialistisk folkeparti.

Vi anbefaler at stemme for ændringsforslagene bortset fra fremskridtspartiets, som vi anbefaler at stemme imod.

Miljøministeren (Helge Nielsen):

Jeg vil gerne takke udvalget og dets formand for det store arbejde, som udvalget har udført under gennemgangen og drøftelserne af disse lovforslag.

Der er jo stillet adskillige ændringsforslag til det foreliggende lovforslag, og jeg finder, at ændringsforslagene er udtryk for forbedringer af lovforslaget. Jeg er meget glad for den fyldige betænkning, som udvalget har afgivet, og som ridser sigtet med loven op, og jeg er naturligvis særlig glad for, at udvalgets store flertal har sluttet sig til de målsætninger, som både min forgænger som miljøminister, hr. Holger Hansen, og jeg selv har opstillet under lovforberedelsen. Jeg har kun få kommentarer.

Udvalgsflertallet har rettet nogle opfordringer til mig, og jeg skal selvfølgelig efterkomme disse opfordringer. De angår forberedelse af lovforslag om yderligere forenkling af den lovgivning, der regulerer arealanvendelsen, om bortfald af forældede byggeservitutter og om zonegrænseflytninger.

Også mindretalsudtalelsen om udvidet

[Miljøministeren.]

ekspropriationsadgang for kommunerne vil jeg naturligvis se på med velvilje.

Et led i planlovreformen er omstrukturen af miljøministeriet, efter at bl. a. den fysiske planlægning er blevet henlagt til dette ministerium. Som det vil vides, foreligger der nu en betænkning fra det strukturudvalg, der har beskæftiget sig med spørgsmålet, og der er i lovforslagets § 52 taget højde for den forventede nye struktur, som omfatter etablering af en særlig planstyrelse uden, må jeg måske have lov at fremhæve, øget personaleforbrug i ministeriet.

Jeg har mærket mig udtalelsen i udvalgsbetænkningen over lovforslaget om, at folketingets udvalg for fysisk planlægning forventer at modtage en redegørelse fra ministeren, før ministerens beføjelse efter § 52 bringes i anvendelse. Jeg er enig i, at fastlæggelsen af en planstyrelses arbejdsopgaver og kompetence må ske efter drøftelse i folketingsudvalget, og jeg kan give tilsagn om at medvirke hertil.

Jeg kan ikke alene tilslutte mig, men vil også understrege hr. Holger Hansens bemærkninger om, at vi nu flytter ansvaret ud til befolkningen, og at vi her kan stimulere de mindre samfund; jeg er enig med hr. Holger Hansen i, at det også er lidt af sigtet med denne lovgivning.

Jeg er også enig med hr. Lowzow i den bemærkning, at vi nu har givet en frihed til kommunerne, en frihed, som vil medføre en forskellighed i beslutningen; det er også en udtalelse, jeg er meget glad for.

Jeg synes ligesom hr. Lowzow, at det, at vi også her ved tredje etape af planlovreformen kan markere et meget stort flertal, et praktisk taget enigt folketing, nemlig på nær fremskridtspartiet, er en god ting; de to øvrige etaper: by- og landzoneloven og senere landsregionplanloven, er jo i sin tid vedtaget af et dengang enigt folketing, og det er vigtigt, at love af denne karakter får så bred en tilslutning.

Jeg takker fru Ritta Ahm for rosen og skal bringe den videre; jeg er ganske enig og meget glad for at kunne bringe denne ros videre til embedsmændene, der har slidt og slæbt med dette her.

Til hr. Sigsgaard kan jeg sluttelig sige, at jeg også med stor interesse vil følge den vejledning, som kommunerne nu vil udarbejde

til beboerne i forhold til loven; vi skal også bestræbe os på at få gjort vejledningen så grundig, som det nu er muligt.

Det store flertal, der nu står som baggrund for hele denne lovgivning, for planlægningen af det miljø, vi skal bo og leve i, er jeg naturligvis meget glad for. Jeg vil understrege, at vi naturligvis ikke herinde i folketinget kan lave de enkelte planer, tværtimod er det meningen, at planlægningens indhold skal skabes lokalt. Jeg kan helt tilslutte mig den måde, som udvalgsflertallet har udtrykt dette på i et afsnit af betænkningen, og jeg skal tillade mig at citere:

„Flertallet finder imidlertid også anledning til i denne forbindelse af fremhæve lokalplanlægningens „politiske“ karakter. Der findes kun sjældent, om overhovedet nogen sinde, én „rigtig“ løsning på de spørgsmål, der melder sig under planlægningen. Valget mellem de foreliggende muligheder er en „politisk“ beslutning, der som helt overvejende regel bør træffes lokalt. Det ville øge det enkelte menneskes følelse af fremmedgørelse, hvis en sådan beslutning reelt skulle træffes centralt.“

Jeg er enig i dette uddrag af betænkningen og skal blot tilføje, at jeg har tillid til, at man i kommunerne vil arbejde for, at medborgerindflydelsen i planlægningen fortsat øges.

Ingomar Petersen (RV):

På det radikale venstres vegne takker jeg ministeren for, at ministeren er enig i den mindretalsudtalelse i betænkningen, som vi er fremkommet med, således at ministeren nu vil drøfte med folketingets planlægningsudvalg fastlæggelsen af planstyrelsens arbejdsopgaver og kompetence.

Hermed sluttede forhandlingen.

§ 1, ændringsforslag nr. 1 om en ny kapiteloverskrift til kapitel 2, ændringsforslag nr. 2 og 3, § 2, således ændret, ændringsforslag nr. 4, § 3, således ændret, ændringsforslag nr. 5 om en ny affattelse af § 4, § 4 i den ændrede affattelse, ændringsforslag nr. 6, § 6, således ændret, ændringsforslag nr. 7-9, § 7, således ændret, ændringsforslag nr. 10, § 8, således ændret, og § 9 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 11
vedtoges med 128 stemmer mod 23.

§ 10, således ændret, §§ 11 og 12, ændringsforslag nr. 12, § 13, således ændret, ændringsforslag nr. 13-15, § 14, således ændret, ændringsforslag nr. 16 om en ny affattelse af § 15, § 15 i den ændrede affattelse, ændringsforslag nr. 17, § 16, således ændret, og § 17
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 18
vedtoges med 128 stemmer mod 23.

§ 18, således ændret, ændringsforslag nr. 19, § 19, således ændret, ændringsforslag nr. 20, § 20, således ændret, §§ 21 og 22, ændringsforslag nr. 21 og 22 og § 23, således ændret, § 24, ændringsforslag nr. 23 og 24, § 25, således ændret, ændringsforslag nr. 25, § 26, således ændret, ændringsforslag nr. 26, § 27, således ændret, ændringsforslag nr. 27-30, § 28, således ændret, og §§ 27-32
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 31
forkastedes med 120 stemmer mod 32.

§ 33
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 32 om, at § 34 udgår, forkastedes ved, at § 34
vedtoges med 130 stemmer mod 23.

§§ 35-39
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 34
vedtoges med 130 stemmer mod 23.

Ændringsforslag nr. 33
vedtoges uden afstemning.

§ 40, således ændret, § 41 og ændringsforslag nr. 35 og 36
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslaget uden for betænkningen til ændringsforslag nr. 37
forkastedes med 132 stemmer mod 23.

Ændringsforslag nr. 37, § 42 med de foretagne ændringer og §§ 43 og 44
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 38
vedtoges med 132 stemmer mod 23.

§ 45, således ændret, § 46, ændringsforslag nr. 39 og 40, § 47, således ændret, og §§ 48-50
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 41 om en ny affattelse af § 51
forkastedes med 132 stemmer mod 23.

§ 51
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 42 om, at § 52 udgår, forkastedes ved, at

§ 52
vedtoges med 133 stemmer mod 23.

§§ 53-55, ændringsforslag nr. 43 om en ny affattelse af § 56, § 56 i den ændrede affattelse, §§ 57 og 58, ændringsforslag nr. 44, § 59, således ændret, og § 60
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 14.

Mødet udsat kl. 13.02.

Mødet genoptaget kl. 14.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser i anledning af forslag til lov om kommuneplanlægning og forslag til byggelov.

(Lovforslag nr. 141. Fremsat 13/3 75. Første behandling 2/4 75. Betænkning 3/6 75).

Der var stillet 16 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af miljøministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 16.

Underændringsforslag til ændringsforslag nr. 15 i betænkningen fra udvalget om fysisk planlægning.

I den under nr. 15 foreslåede affattelse af stk. 2 indsættes efter „§ 4, nr. 01“: „og 02“.

Bemærkning.

Ændringen er teknisk.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Ændringsforslag nr. 1 angående titlen, ændringsforslag nr. 2 og 3, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 4, § 2, således ændret, og ændringsforslag nr. 5 og 6 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7 forkastedes med 97 stemmer mod 22.

Ændringsforslag nr. 8, § 3 med de foretagne ændringer, ændringsforslag nr. 9, § 4, således ændret, og § 5 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 10 vedtoges med 110 stemmer mod 22.

§ 6, således ændret, og §§ 7 og 8 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 11 vedtoges med 115 stemmer mod 17.

§ 9, således ændret, §§ 10-14, ændringsforslag nr. 12 om en ændret overskrift til kapitel 5, § 15, ændringsforslag nr. 13 om indsættelse af en ny paragraf, ændringsforslag nr. 14, underændringsforslaget uden for betænkningen af miljøministeren, ændringsforslag nr. 15, således ændret, ændringsforslag nr. 16 og § 16, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til byggelov.

(Lovforslag nr. 143. Fremsat 13/3 75. Første behandling 2/4 75. Betænkning 4/6 75).

Der var stillet 11 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Knie-Andersen (V):

Venstre kan give fuld tilslutning til det forslag til byggelov, der om et øjeblik skal stemmes om. Jeg nævnte i min ordførertale ved første behandling forskellige problemer, som venstre ville arbejde for afklaring af under udvalgsbehandlingen. Venstre har, som det vil fremgå af betænkningen, opnået acceptable ordninger på disse områder. Det gælder også landbrugets forhold. Venstre har fundet det ønskeligt, at der opnås bred enighed om en så vigtig lov som byggeloven. Det har vi arbejdet for under udvalgsbe-